Uppföljningsrapport Uppföljning av plan för kulturella och kreativa branscher i Jämtland Härjedalen 2026(394576) (0)

Beslutad 2026-11-18 av regionala utvecklingsnämnden

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN
JÍEMHTEN HERJEDAELIEN DAJVE

Bakgrund och organisation

Regionala utvecklingsnämnden beslutade i december 2022 om Plan för kulturella och kreativa branscher i Jämtland Härjedalen 2023-2027 (RUN/113/2022). Målet att skapa ökade förutsättningar för att vara verksam inom dessa branscher och näringar är grunden för planen. Då ansvaret för planens genomförande ligger på två områden, Hållbar tillväxt och Kultur och bildning, så finns en organisation för genomförandet. Organisationen eftersträvar ett jämbördigt förhållande mellan politikområdena kultur och näringsliv för att nå bäst effekt, både internt i förvaltningen och externt gentemot målgruppen, det vill säga företag och verksamheter.

- KKB-teamet består av strateger från båda områden med syfte att vara strategiskt framåtspanande och omvärldsbevakande, att vara operativt och samordnande nav för planen och mellan verksamheter inom områdena samt kontaktansvarig relativt de andra delarna i organisationen. Dessa strateger samordnar och medverkar även i övriga team.
- KKB-cheferna består av chefer inom områdena Hållbar tillväxt och Kultur och bildning med syfte att identifiera och besluta eller föreslå insatser för större, angelägna frågor och samverkanssatsningar till aktivitetsplanen.
- KKB- finansieringsteamet består av handläggare för stöd och bidrag inom båda områdena med syfte att bygga kunskap, dela erfarenheter och kompetens för prioriteringar av stöd samt utveckla riktade stöd. ”En väg in”-principen är ledande för arbetet.
- KKB-statistik och uppföljningsteamet består av statistiker med syfte att kartlägga, följa upp och vara ett stöd för insatsbedömningar.

Organiseringen är utformad för att i sig vara ett effektivt verktyg för genomförandet av planen. Nu när formen prövats och efter några års drift börjat sätta sig, kan vi också ana goda effekter av kontinuitet i vår tillämpning av ett områdesöverskridande arbetssätt. Kunskapen om våra respektive roller relativt kulturella och kreativa branscher ökar och kontakter över områdesgränserna blir mer och mer självklara. Vi ser också, med en större tydlighet, hur vi behöver arbeta för att stärka intern samverkan för att vi tillsammans, inom våra respektive uppdrag, ska kunna ge företag och företagare inom kulturella och kreativa branscher bästa möjliga uppbackning när de vill utvecklas.

Handläggare
Jimmy Eriksson
N/A

Region Jämtland Härjedalen
Box 654, 831 27 Östersund
www.regionjh.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKGRUND OCH ORGANISATION 1

1 SMART SPECIALISERING 3

2 STRATEGI FÖR KULTURELLA OCH KREATIVA BRANSCHER 3

2.1 Regionens fokusområden 4

3 REGIONAL STATISTIK 4

4 UPPFÖLJNING 6

5 ANALYS 8

BILAGA: INDIKATORER 9

1 Smart specialisering

De kulturella och kreativa branschernas roller och strukturer för att kunna ta en mera aktiv, kraftfull, långsiktig och innovativ roll inom smart specialisering behöver utvecklas. Särskilt kan vi se en tydlig koppling till styrkeområdet ”Upplevelser” men många satsningar och utvecklingsbehov inom de kulturella och kreativa branscherna kan hitta sin hållbara utveckling med hjälp av styrkeområden “digitala lösningar”, “hållbar energi” och “jord, skog och vatten”. Under året har behov och förutsättningar framåt undersökts närmare inom den regionala processledning för just “Upplevelser” inom smart specialisering och för planen för kulturella och kreativa branscher. Detta arbete har lutat sig särskilt mot ett politisk initiativärende (RUN/322/2025) som hjälpt fram en fördjupad analys och förslag till beslut om projektsatsning på stödstystemet runt de kulturella och kreativa branscherna. Initiativärendet lyftes fram i föregående års rapport.

I föregående års rapport lyftes också att länets attraktivitet skulle kunna stärkas genom en kompletterande satsning inom kultur respektive kulturarv för att samla kraft, mobilisera resurser och höja utveckling och innovation för verksamheter inom de kulturella och kreativa branscherna. Arbetet inom ramen för planen för kulturella och kreativa branscher och styrkeområdet “Upplevelser” har under året tagit fasta på denna potential och mobiliserat två länsövergripande projekt med finansiering från ERUF och medfinansiering från Region Jämtland Härjedalen (1:1-medel). Projektet *KRUT* fokuserar på kulturarvet, näringslivsutveckling och smart specialisering. Projektägare är Jamtli i partnerskap med Heimbygda och Nordiskt Centrum för kulturarvspedagogik. Projektet *Kreativa Jämtland Härjedalen* – sprunget ur ovan nämnda initiativärende och med RJH som projektägare – fokuserar på kulturella och kreativa branscher ur ett brett perspektiv och kompletterar KRUT och andra satsingar. Syftet med både *KRUT* och *Kreativa Jämtland Härjedalen* är att stärka det främjande ekosystemet som stöttar kulturella och kreativa branscher och kulturarvssektorerna så att dessa stärks och ytterligare bidrar till länets hållbara utveckling, innovation och attraktivitet.

2 Strategi för kulturella och kreativa branscher

Våren 2024 presenterade regeringen en ny strategi för företag inom kulturella och kreativa branscher. Strategin utgår från förslag i utredningsbetänkandet ”Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher” (SOU 2022:44). I strategin formuleras en vision för 2033: ”Sverige har stärkt sin position som ett ledande land för de kulturella och kreativa branscherna. Branscherna har god tillväxt och bidrar till svensk ekonomi och ett dynamiskt näringsliv i hela landet, ökad export och en positiv Sverigebild i utlandet. Företag inom de kulturella och kreativa branscherna

bidrar till en mångfald av kulturella uttryck och kulturupplevelser i hela landet”[1]. Strategin innehåller strategiska mål inom sex prioriterade områden:

1. Tillförlitlig statistik på nationell nivå.
2. God kunskap om förutsättningarna och utvecklingen på den upphovsrättsbaserade marknaden.
3. Träffsäker rådgivning, stöd och finansiering och minskade regelkostnader.
4. God kompetensförsörjning, livslångt lärande och goda villkor i trygghetssystemen.
5. Attraktiva hållbara livsmiljöer och ett diversifierat och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet.
6. Ett stort och växande internationellt genomslag för de kulturella och kreativa företagen.

2.1 Regionens fokusområden

Den nationella strategins mål relaterar väl till de fokusområden som regionens plan för de kulturella och kreativa branscherna har pekat ut. Den nationella strategin är dock särskilt fokuserad på företagen inom dessa branscher medan den regionala planen tar ett bredare grepp då även kulturskaparnas villkor pekas ut som en avgörande del i hur dessa företag och branscher utvecklas. Den regionala planen identifierar följande fem fokusområden:

- Kartläggning och kunskapsbyggande
- Tvärpolitisk- och flerpartssamarbete
- Kulturskaparna som den värdeskapande kärnan
- Utveckling av befintliga stödstrukturer
- Platsens betydelse

En stor del av aktiviteter och insatser görs inom ramen för befintlig verksamhet, inte minst inom område Kultur och bildnings verksamhet. Vidare finns det insatser och aktiviteter som kan härröras till flera av planens fokusområden och till ett allmänt främjande av förutsättningarna för kulturella och kreativa branscher. Varje fokusområde pekar ut särskilda mål för insatser. Dessa mål följs upp i slutet av planperioden.

Sammanfattningsvis kan den nationella strategin ha en betydelse i hur näringslivspolitiken utvecklas för att bättre förstå och möta de kulturella och kreativa företagen med relevanta och adekvata insatser. På regional nivå stärker den uppfattningen om att båda ansvariga områdena, Hållbar tillväxt samt Kultur och bildning, har ett gemensamt ansvar att, utifrån de olika politikområdena, bidra till ett främjande av såväl företag inom dessa branscher samt branscherna i stort.

3 Regional statistik

Då den nationella strategin har som mål att det ska finnas tillförlitlig och relevant nationell statistik om de kulturella och kreativa branschernas ekonomiska värden så inväntas vägledning och underlag för regionerna i detta arbete. I mars 2025 presenterade Kreativ

[1] Strategi för företag i kulturella och kreativa branscher (Skr. 2023/24:11)

Sektor[2] en uppdaterad nationell statistik. Där sammanfattas de kulturella och kreativa branscherna på en nationell nivå och det föreslås även en årlig analysrapport med tillförlitlig statistik[3]. Regionen välkomnar detta och i väntan på ett samlat nationellt statistikuppdrag följer vi egna framtagna nyckeltal under planperioden. (Se bilaga)

Den aktuella regionala statistiken bygger till stor del på data från SCB:s företagsregister och visar på antalet aktiva företag som huvudsakligen har sitt registrerade säte i Jämtlands län. Definitionen av kulturella och kreativa branscher bygger på den tidigare Kreametern från Tillväxtverket[4] som definierar kulturella och kreativa branscher efter olika SNI-koder. I Region Jämtland Härjedalen finns vissa justeringar som gjorts gällande bland annat PR och reklam. Sverige har dock infört det uppdaterade klassificeringssystemet SNI 2007 till SNI 2025 för att anpassa sig till den nya europeiska NACE-standarden. De nya SNI koderna speglar bättre de moderna branscherna. Detta innebär att årets uppföljning av kulturella och kreativa branscher har medfört ett tidsseriebrott vilket innebär att tidigare uppföljning inte är helt jämförbart med just 2026 års data.

Företagsdata från juli 2026 visar på att det fanns 1 468 aktiva företag i Jämtlands län[5]. Trots tidsseriebrott mellan 2025 och 2026 ser det ut som antal företag inom kulturella och kreativa branscher har ökat en aning jämfört med 2025. Den SNI-kod med flest aktiva företag inom kulturella och kreativa branscher finns inom scenkonst (292), följt av litterärt skapande och musikkomposition (168). Detta är drygt 30 % av företagen. Av samtliga aktiva företag i Jämtlands län är 5,5 % företag inom kulturella och kreativa branscher vilket är relativt lågt jämfört med riksgenomsnittet där de kulturella och kreativa företagen står för 10 % av samtliga aktiva företag.

Bland samtliga förvärvsarbetande i Jämtlands län är det endast 2,5 % som är sysselsatta inom kulturella och kreativa branscher. Fördelningen av företag inom dessa branscher fördelat på kommun i juli 2023, 2024, 2025 och 2026:

Kommun	**juli 2023**	**juni 2024**	**juli 2025**	**augusti 2026**
Berg	71	69	63	79
Bräcke	43	46	43	44
Härjedalen	85	92	98	108
Krokom	135	144	144	157
Ragunda	42	39	37	40
Strömsund	61	62	57	68
Åre	276	279	285	315
Östersund	632	643	614	657
Jämtland Härjedalen	1 345	1 374	1 341	1468

[2] Kreativ Sektor är en ideell förening och ett näringspolitiskt samarbete mellan branschorganisationerna Dataspelsbranschen, Film & TV-Producenterna, Musiksverige, KOMM – Sveriges Kommunikationsbyråer och Svenska Förläggareföreningen.
[3] Rapport-Uppdaterad-statistik-for-de-kulturella-och-kreativa-branscherna-250331.pdf
[4] Arkitektur, audiovisuellt, bild och form, kulturarv, litteratur och press, litterärt och konstnärligt skapande, mode, reklam, scenkonst, måltid, slöjd, hantverk och upplevelsebaserat lärande.
[5] Företagsregistret, SCB (uttag augusti 2026)

Andelen företag inom kulturella och kreativa branscher per kommun i juli 2023, 2024, 2025 och 2026 av samtliga aktiva företag i vardera kommunen:

Kommun	juli 2023	juni 2024	juli 2025	augusti 2026
Berg	3,5%	3,4%	3,2%	3,9%
Bräcke	3,3%	3,5%	3,3%	3,3%
Härjedalen	3,4%	3,6%	3,8%	4,1%
Krokom	4,1%	4,4%	4,3%	4,6%
Ragunda	3,5%	3,3%	3,1%	3,3%
Strömsund	2,5%	2,5%	2,3%	2,7%
Åre	8,5%	8,5%	8,6%	9,3%
Östersund	6,6%	6,6%	6,2%	6,5%
Jämtland Härjedalen	5,3%	5,4%	5,1%	5,5%

I september 2026 hittades bokslut för 319 aktiva aktiebolag inom kulturella och kreativa branscher i Jämtlands län. Storleken på bolagen varierar, de flesta omsätter under 1 miljon kronor samtidigt som en handfull har en omsättning på över 100 miljoner kronor. Den genomsnittliga nettoomsättningen per anställd per bolag låg på 742 000 kronor per anställd vilket är lägre än vid mätningen år 2024.

Av samtliga aktiva företag inom kulturella och kreativa branscher i Jämtlands län har 85 % noll anställda. Denna siffra är ungefär den samma i jämförelse med samtliga aktiva företag i länet.

Visualiserade data för KKB finns under:
https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiMzRhMWUyNmMtNzQyYy00MzY1LWI0MDEtMGQ0Njk5MjU3ODQzIiwidCI6ImQzYjRjZjNhLWNhNzctNGEwMi1hZWZhLWY0Mzk4NTkxNDY4ZiIsImMiOjh9

4 Uppföljning

Under 2026 har regionen haft ett särskilt fokus på projektutveckling utifrån ett initiativärende från regionala utvecklingsnämnden. Det främsta arbetet har varit att skriva fram en projektansökan med syfte att stärka det företagsfrämjande systemet utifrån behov och förutsättningar hos de kulturella och kreativa branscherna. Projektet *Kreativa Jämtland Härjedalen* beslutades under sommaren 2026 och beviljades medel från regionens 1:1-medel samt Tillväxtverket. Projektet pågår från hösten 2026 till hösten 2029. Målet är att etablera en gemensam plattform och ett samordnat och systematiskt arbetssätt för företagsfrämjande samt en struktur för ”en dörr in och rätt väg vidare” för företag inom kulturella och kreativa branscher. Projektet syftar till att bygga ett starkt regionalt ekosystem där företagsfrämjande aktörer får ökad kapacitet att stötta kulturella och kreativa branscher inom styrkeområdet upplevelser. Även Stiftelsen Jamtli har beviljats ett ERUF-projekt kring kulturarvets roll för regional utveckling, attraktivitet och besöksnäring, *KRUT*.

Detta har kommit till stånd genom mobilisering faciliterat av Region Jämtland Härjedalen och teamet för kulturella och kreativa branscher.

Interregprojektet *Samspel63* (2023-2026) har under perioden varit ett viktigt verktyg för genomförandet av planen. Projektet har visat att det finns fortsatta behov av att stödja små och medelstora kulturföretag på båda sidor av gränsen. Arbetet har stärkt kulturnäringarna i Trøndelag och Jämtland genom kurser, residens, rådgivning och nätverk. Produktutvecklingsresidens har visat sig vara ett värdefullt verktyg för att stärka kulturutövare samt platser och lokalsamhällen. Projektet har dessutom gett ökad professionalitet, nya kulturprodukter, starkare samarbete och varaktiga mötesplatser som Kreanor och Fellesträff kultur. Kreanor i Steinkjer planeras som en årlig konferens med Region Jämtland Härjedalen som medarrangör. I ett gemensamt kulturmöte i Hell i januari 2026, Fellesträff kultur, framkom gemensamma utgångspunkter för fortsatt samarbete med bäring på kulturella och kreativa branscher;

- Fellesrådet presenterades som en central mötesplats för gränskommittéarbete, nätverksbyggande och utveckling av gemensamma projekt inom infrastruktur, transport, kultur och samhällsutveckling.
- Det informerades om befintliga initiativ, bland annat inom immateriellt kulturarv, kreativa näringar, scenkonst och museisamarbete. Det finns öppning för nya projekt genom Fellesrådet.
- Immateriellt kulturarv lyftes fram som ett aktuellt ämne och en viktig utvecklingsmotor. Arbete med UNESCO, matkultur, fjällgårdskultur och sydsamisk kultur pekades ut som områden med potential för samarbete.
- Det uttrycktes ett tydligt behov av fler fasta mötesplatser för kulturaktörer i Mellannorden, både för erfarenhetsutbyte, projektutveckling och operativ implementering av strategier. Kreanor är ett exempel på sådan mötesplats.

Under året påbörjades ett arbete inför ett nytt interregprojekt tillsammans med Stiftinga Hilmar Alexenderssen i Steinkjer vilket pausades på grund av bristen på kapacitet i vår organisation. Behovet och drivkraften av detta kvarstår.

Andra aktörers arbete för att stärka branschernas utveckling är också centrala för planens genomförande. Mittuniversitetet är en viktig part, inte minst i samverkan med regionens gastronomiarbete inom Creative Cities Network, men även i forskningsprojektet kring kulturella och kreativa näringar som universitetet genomför inom ramen för samverkansavtalet med Östersunds kommun. Utbildningen PlatsKonstKultur som utvecklats i samarbete mellan universitetet och regionen har fått effekter i form av en förstudie som Ragunda kommun genomfört i samarbete med andra aktörer kring konst- och kulturdriven platsutveckling. Resultatet kommer förhoppningsvis landa i en ansökan om fortsättningsprojekt där Jämtland Härjedalen Turism är projektägare. Under sommaren 2026 beslutades dessutom att Östersund blir värd för UNESCO:s världsmöte för gastronomistäder hösten 2027. Då samlas delegater från alla gastronomistäder för att utbyta erfarenheter och diskutera hur mat och gastronomi kan bidra till hållbar utveckling, innovation och lokal tillväxt.

Samverkan med kommunerna erbjuds kontinuerligt och under året har vi bland annat följt Östersunds kommuns plan utifrån deras rapport ”Kultur för hållbar tillväxt”. Ett gemensamt

seminarium mellan kommunen och område Kultur och bildning hos regionen genomfördes under Östersund Summit i september på temat ”Ingen tillväxt utan kultur”.

5 Analys

En följd av arbetet med att genomföra planen för kulturella och kreativa branscher är att efterfrågan av kunskap och medvetenhet om dessa branscher ökar och fler behov blir synliggjorda. Större satsningar och initiativ har visat att systematiska insatser under en projektperiod kan ge stor effekt även på lång sikt och visa vägen för vad som kan vara effektiva satsningar framåt. Att Region Jämtland Härjedalen under året lagt stora personella resurser på att rigga projektet *Kreativa Jämtland Härjedalen* är ett exempel på en sådan större satsning. Projektets inriktning att kapacitetshöja företagsfrämjare inom kultur och kreativa branscher förväntas ge effekter på sikt.

Andra större satsningar som gett och förväntas ge ökad synlighet av branscherna inom kultur och kreativa branscher är arrangerandet av Scenkonstbiennalen 2026 och Unesco Creative Cities of Gastronomy årsmöte september 2027. Att Region Jämtland Härjedalen i samverkan med kommunala och privata aktörer samverkar kring större gastronomi och kulturevenemang är ett sätt att arbeta med platsutveckling och även ge affärsmöjligheter för kulturella och kreativa branscher.

I dagsläget finns vissa attraktiva spetskompetenser, framför allt i enstaka personers yrkesskicklighet. Viss utveckling sker som stärker möjligheterna för kompetensutveckling bland annat genom Mittuniversitetets utbildning PlatsKonstKultur. Regionen bedriver också folkhögskoleutbildningar inom kultur med personal som besitter unik och attraktiv kompetens. Även detta skapar platsattraktion med möjligheter för såväl bofasta som inflyttade att ta del av och utvecklas genom.

De främjande kulturverksamheterna inom Region Jämtland Härjedalen har sett över de företag som omfattas av dagens statistik för att se hur väl de överensstämmer med kulturverksamheternas bild av branscherna. Det finns därför anledning att göra en djupare analys av dessa branscher framöver, inte minst genom att jämföra olika näringsgrenar med varandra för att se var regionen huvudsakligen skiljer sig från riket. Dessutom kan det behövas en översyn och tydligare definition av de parametrar som ska ligga till grund för den regionala statistiken för att bli mer träffsäkra i insatser och uppföljning. En fördjupad analys kommer att göras i slutet av planperioden.

Avslutningsvis konstateras att planen för kulturella och kreativa branscher pågår till och med 2027. Det finns goda skäl att revidera planen inför en kommande flerårsperiod.

Bilaga: Indikatorer

För att lättare kunna följa de kulturella och kreativa branschernas utveckling så har ett antal indikatorer tagits fram att följa under planens genomförande 2024-2027. För 2022 finns ej tillgänglig statistik för en del av indikatorerna.

Indikator	2022	2023	2024	2025	2026
Antal KKB-företag i länet (SCB, juli)	Ingen statistik	1 345	1 374	1 341	1 468
Andel KKB-företag i länet (SCB, juli)	Ingen statistik	5,3%	5,3%	5,1%	5,5%
Nettoomsättning bland KKB-bolagen i länet (Bisnis Analys)[6]	1 448 086 000 kr	1 528 187 000 kr	1 124 543 000 kr	1 324 317 000 kr	Mäts 2027
KKB-bolagens genomsnittliga omsättning per anställd i länet (Bisnis Analys)[7]	882 000 kr	890 000 kr	830 000 kr	742 000 kr	Mäts 2027
Andel beviljade företagsstöd till KKB-företag av totala antalet beviljade stöd (NYPS)	7,5% (av antalet stöd)	17% (av antalet stöd) 8,7% (av beviljade belopp)	6% (av antalet stöd) 0,4% (av beviljade belopp)	5,9% (av antalet stöd) 3,4% av beviljade belopp)	Mäts 2027
Andel projektstöd kopplade till KKB av totala antalet beviljade projektstöd (egen statistik)[8]	Målgrupp: 2,9% (av antalet stöd) Potentiell målgrupp: 29,4%	Målgrupp: 11,1%% (av antalet stöd) Potentiell målgrupp: 5,6%%	Målgrupp: 4,3% (av antalet stöd) Potentiell målgrupp: 39,1%	Målgrupp 8,0% (av antalet stöd) Potentiell målgrupp: 24%	Mäts 2027
Antal beviljade kulturstöd till professionella kulturskapare (egen statistik)	Ingen statistik	16 st (657 500 kr)	20 st (1 017 000 kr)	17 st (510 000 kr)	Mäts 2027
Antal företag som deltar i Kul Tur – öppna ateljéer och verkstäder (egen statistik)	71 st	70 st	70 st	75 st	68 st
Antal företag i länet som fått stöd i Samspel (egen statistik)	Ingen statistik	39 st (1 april 2023 - 31 mars 2024)	22 st (1 april 2024 - 31 mars 2025)	28 st (1 april 2025 - 31 mars 2026)	Projektet avslutades 2026
Antal företag i länet som fått uppdrag i Samspel (egen statistik)	Ingen statistik	14 st (1 april 2023 - 31 mars 2024)	10 st (1 april 2023 - 31 mars 2024)	30 st (1 april 2025 - 31 mars 2026)	Projektet avslutades 2026

[6] Senaste justering 20260908. Innefattar bokslut från 421 bolag med säte i Jämtlands län. 2025 års bokslut innefattar inte alla företag samt 2023 och 2024 justerades uppåt då mer data kommit in.

[7] Beräkning har skett genom att ta totala nettoomsättningen delat med antal anställda.

[8] Projekt där KKB-företag bedöms vara huvud- eller delmålgrupp samt ytterligare projekt där KKB-företag kan vara potentiell målgrupp.